

Aluehallitus 31.03.2025 § 79

§ 79

Vaikuttamistoimielinten asettamisperiaatteiden antaminen valtuustokaudelle 2025-2029

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Moisala Jarno
Kamppi Kaisa

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää

1. että nuorisovaltuuston, vammaisneuvoston ja vanhusneuvoston kokoonpanot ovat 20 jäsentä, joista kukin toimielin valitsee puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan aluehallituksen päättämien toimintasääntöjen mukaisesti. Jäsenet valitaan kunnista seuraavasti: Espoo viisi (5) jäsentä, Hanko yksi (1) jäsen, Inkoo yksi (1) jäsen, Karkkila yksi (1) jäsen, Kauniainen yksi (1) jäsen, Kirkkonummi kolme (3) jäsentä, Lohja kolme (3) jäsentä, Raasepori kaksi (2) jäsentä, Siuntio yksi (1) jäsen sekä Vihti kaksi (2) jäsentä. Varsinaisille jäsenille valitaan kuntakohtaiset varajäsenet, jotka kutsutaan sijaantulojärjestyksessä. Varajäseniä voidaan nimetä korkeintaan yhtä monta, kuin kunnasta on nimetty varsinaisia jäseniä;

2. että vammaisneuvoston ja vanhusneuvoston toimikausi on valtuustokausi 1.6.2025-31.5.2029 ja nuorisovaltuuston toimikausi on vuosi alkaen 1. maaliskuuta ja päättyen 28. tai 29. helmikuuta. Mikäli hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimen jäsen luopuu kesken toimikauden tehtävästä tai ei täytä enää kelpoisuutta, kunnallinen vaikuttamistoimielin valitsee uuden edustajan omasta kokoonpanostaan loppukaudeksi;

3. pyytää Espoon kaupunkia, Hangon kaupunkia, Inkoon kuntaa, Karkkilan kaupunkia, Kauniaisten kaupunkia, Kirkkonummen kuntaa, Lohjan kaupunkia, Raaseporin kaupunkia, Siuntion kuntaa ja Vihdin kuntaa nimeämään ehdokkaansa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen vanhusneuvostoon ja vammaisneuvostoon edellä kohdassa 1 mainitun kokoonpanon mukaisesti 1.6.2025 alkavan valtuustokauden kuntansa vastaavan toimielimensä ensimmäisessä kokouksessaan ja

4. todeta, että nuorisovaltuusto nimetään seuraavalle kaudelle edellä kohdassa 1 mainitun kokoonpanon mukaisesti vuoden 2026 alussa.

Käsittely

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Hyvinvointialuelain (611/2021, myöh. hyvinvointialuelaki) 32 §:n mukaan aluehallituksen on asetettava nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi hyvinvointialueen nuorisovaltuusto tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä; ikääntyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien turvaamiseksi hyvinvointialueen vanhusneuvosto sekä vammaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi hyvinvointialueen vammaisneuvosto. Vaikuttamistoimielinten jäsenet valitaan hyvinvointialueen kunnissa toimivien vastaavien vaikuttamistoimielinten jäsenistä siten, että kustakin vaikuttamistoimielimestä valitaan vähintään yksi edustaja. Lisäksi vaikuttamistoimielimiin voidaan valita muita henkilöitä. Aluehallituksen on huolehdittava vaikuttamistoimielinten toimintaedellytyksistä.

Vaikuttamistoimielimille tulee antaa mahdollisuus vaikuttaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla vaikuttamistoimielin arvioi olevan merkitystä lasten ja nuorten, ikääntyneen väestön tai vammaisten henkilöiden ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta, ja vaikuttamistoimielimet tulee ottaa mukaan osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen hyvinvointialueella.

Selvitys asettamisperiaatteista

Osana asettamisperiaatteiden selvitystyötä on myös kartoitettu muiden hyvinvointialueiden vastaavien toimielinten kokoonpanoja ja näiden asettamisperiaatteita. Muiden hyvinvointialueiden asettamiskäytänteet eroavat toisistaan ja mukailevat alueiden erityispiirteitä.

Asettamisperiaatteita koskevan selvitystyön aikana on nykyisiltä vaikuttamistoimielimiltä pyydetty lausuntoa 13.3.2025 mennessä. Toimielimiä pyydettiin ottaa kantaa erityisesti seuraaviin seikkoihin:

- Kokemukset työskentelystä toimielimen sisäisen dynamiikan ja kokoonpanon kuntaedustuksen painotuksesta ensimmäisen valtuustokauden osalta
- Muutostarpeet kuntaedustuksen painotuksessa toimielimessä seuraavalle valtuustokaudelle
- Toimikauden pituus, varajäsenten nimeämisperuste sekä puheenjohtajan määräävä taho.

Vanhusneuvosto toteaa lausunnossaan, että ensimmäisen toimikautensa aikana vanhusneuvosto on toiminut hyvin ja että aluehallituksen 6.6.2022 § 69 päätöksen mukainen kuntien välinen paikkajako on harkitun tasapainoinen. Vanhusneuvosto kannattaa toimikauden pituudeksi valtuustokauden mittaista toimikautta ja varajäsenten nimeämisperusteena toimii kuntakohtainen sijaantulojärjestys. Vanhusneuvosto mielestä puheenjohtajan määräävän tahon tulee olla toimielin itse. Lisäksi vanhusneuvoston mielestä sen edustajilla tulisi olla läsnäolo- ja puheoikeus aluehallituksessa ja samoissa lautakunnissa kuin nuorisovaltuustolla.

Vammaisneuvoston mielestä dynamiikka ja asiantuntijuus ovat toimineet hyvin. Vammaisneuvosto kannattaa nykyistä valtuustokauden mittaista toimikautta. Varajäsenen nimeämisperiaatteiden osalta vammaisneuvosto pitää nykyistä sijaantulojärjestykseen pohjaavaa periaatetta hyvänä.

Vammaisneuvosto kannattaa, että puheenjohtajan valitsee toimitse itsensä. Kehittämisen osalta vammaisneuvosto pitää vaikuttamismahdollisuuksiaan heikkoina suhteessa lainsäädännön kirjauksiin. Vammaisneuvoston mielestä vammaisneuvostolla tulisi olla läsnäolo- ja puheoikeus samoissa lautakunnissa kuin nuorisovaltuustolla.

Nuorisovaltuuston puheenjohtajiston antamassa lausunnossa esitetään, että jatkossakin puheenjohtajiston valinnan suorittaisi nuorisovaltuusto itse ja varajäsenten nimeämisperiaatteena toimii parhaiten nykyinen sijaantulojärjestykseen pohjaava malli. Nuorisovaltuuston mielestä sijaantulojärjestykseen perustuva malli on luotettava ja takaa paremmin edustuksellisuuden verrattuna henkilökohtaiseen varajäsenpohjaava malli.

Nykyisten vaikuttamistoimielimet suhtautuvat lausunnoissaan myönteisesti aluehallituksen 6.6.2022 § 67, 68, 69 päätösten mukaisten asettamisperiaatteiden jatkamiseen 1.6.2025 alkavalla valtuustokaudella. Lisäksi varajäsenten kuntakohtainen sijaantulojärjestys koetaan henkilökohtaisia varajäseniä paremmaksi vaihtoehdoksi. Kukin toimielin on myös sillä kannalla, että toimielin itse valitsee puheenjohtajiston keskuudestaan.

Nykyinen malli on koettu toimivaksi ratkaisuksi, jossa kuntaedustuksen painotus on tasapainoteltu alueen asukasmäärän mukaisesti, mikä puoltaa asettamisperiaatteiden pysyttämistä entisellään valtuustokaudella 1.6.2025-31.5.2029.

Toimivalta

Hallintosäännön 42 §:n kohdan 19 mukaan aluehallituksen tehtävänä on asettaa hyvinvointialueilla säädetyt vaikuttamistoimielimet ja huolehtia näiden toimintaedellytyksistä.

Liitteet

Oheismateriaali

- Nuorisovaltuuston lausunto 13.3.2025 hyvinvointialueen vaikuttamistoimielinten uusien kokoonpanojen ja nimeämisperiaatteiden valmistelusta uudelle valtuustokaudelle
- Vammaisneuvoston lausunto 13.3.2025 hyvinvointialueen vaikuttamistoimielinten uusien kokoonpanojen ja nimeämisperiaatteiden valmistelusta uudelle valtuustokaudelle
- Vanhusneuvoston lausunto 13.3.2025 hyvinvointialueen vaikuttamistoimielinten uusien kokoonpanojen ja nimeämisperiaatteiden valmistelusta uudelle valtuustokaudelle
- Selvitys vaikuttamistoimielinten asettamisen periaatteista

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Hallintojohtaja, hallinnon erityisasiantuntija

Päätöshistoria